

CIJENE

Izvori i metode prikupljanja podataka

Potrošačke cijene proizvoda i usluga snimaju statističari u izabranim gradovima (Podgorica, Nikšić, Bijelo Polje, Budva, Bar), koji predstavljaju veće tržišne centre.

Cijene roba i usluga snimaju se jednom mjesečno na određenom broju izabranih tržišnih mjesta, po pravilu, sa najvećim prometom u gradu.

Prosječne cijene za grad izračunavaju se za svaki artikal posebno, prostom geometrijskom sredinom iz više snimljenih cijena izabranih tržišnih mjesta u gradu.

Prosječne mjesečne cijene za Crnu Goru izračunate su od prosječnih cijena gradova, koje su ponderisane godišnjom strukturom potrošnje domaćinstava.

Opšti i grupni indeksi cijena izračunavaju se ponderisanjem individualnih indeksa sa strukturom potrošnje domaćinstava dobijenom na osnovu podataka iz Ankete o potrošnji domaćinstava.

Obuhvat

Lista proizvoda obuhvata oko 538 najznačajnijih proizvoda i usluga lične potrošnje. Osnovni kriterijum izbora je učešće grupe proizvoda u ličnoj potrošnji, tako da su izabrani reprezentni proizvodi za sve klase COICOP klasifikacije čije učešće u potrošnji prelazi 0,1%. Ponderacioni sistem indeksa potrošačkih cijena povremeno se mijenja, a između promjena vrši se djelimična korekcija kao rezultat nastalih promjena u kretanju cijena. Indeksne serije svake godine preračunavaju se na novu bazu.

Definicije

Potrošačke cijene predstavljaju cijene po kojima trgovina na malo, individualni proizvođači i vršioци usluga prodaju proizvode i usluge krajnjim potrošačima, odnosno cijene po kojima krajnji potrošači plaćaju proizvode široke potrošnje i usluge. Prate se cijene po kojima se prodaju najveće količine izabranih proizvoda tzv. „najčešće“ cijene. Indeksi potrošačkih cijena računaju se na osnovu indeksnih (reprezentativnih) lista artikala i usluga i odgovarajućih ponderacija, za cijene uporedive sa baznim cijenama po formuli:

$$I = \frac{\sum \frac{P_n}{P_o} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

i za cijene koje nijesu direktno uporedive s baznim cijenama po formuli:

$$I = \frac{\sum i_{n-1} \cdot \frac{P_n}{P_{n-1}} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

gdje je:

In - 1 = bazni indeks (za svaki pojedini artikal) u prethodnom mjesecu,

Pn = prosječna cijena u tekućem mjesecu,

Pn-1 = prosječna cijena u prethodnom mjesecu.

Po = prosječna cijena u baznom periodu,

Wo = struktura potrošnje domaćinstva.

PRICES

Sources and methods of data collection

Consumer prices of products and services are observed and recorded by statisticians in the towns representing bigger market centres (Podgorica, Nikšić, Bijelo Polje, Budva, Bar).

Prices of goods and services are collected monthly from selected outlets that have the highest turnover in the municipality.

The *average price at municipal level* is calculated for each product, as a simple geometric mean of several prices recorded at different (selected) places within municipality.

The *average monthly prices for Montenegro* are calculated from average prices in municipalities, weighted by the annual structure of household expenditure.

General and group price indices are calculated by weighting individual indices with household expenditure structure based on Household budget survey data.

Coverage

The list of products contains about 538 representative products and services of individual consumption. The main criterion of choice is share of group's products in personal consumption, so that the selected represented products for all classes of COICOP classification whose participation in the consumption exceeds 0.1%. Weighting system of Consumer price index is periodically changed and partial correction is done between changes as the result of price changes. The base of index series is recalculated every year.

Definitions

Consumer prices refer to prices at which retail trade, private agricultural producers and service suppliers sell their own products and services to final consumers. Those are, in other words, goods and services prices paid by final consumers. Observed are the prices at which the highest quantities of chosen products are sold, i.e., the "most common" prices. Consumer Price indices are calculated on the basis of index (representative) lists of products and services and corresponding weights, for the prices comparable to the base prices, using the following formula:

$$I = \frac{\sum \frac{P_n}{P_o} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

and for prices not directly comparable with the base prices, by the following formula:

$$I = \frac{\sum i_{n-1} \cdot \frac{P_n}{P_{n-1}} \cdot W_o}{\sum W_o}$$

where:

In - 1 = basic index (for each, particular article) in the preceding month,

Pn = average price in the current month,

Pn-1 = average price in the preceding month,

P0 = average price in the basic period,

W0 = household expenditure structure

10 – 1. INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA

CONSUMER PRICE INDICES

2013 = 100

	2011	2012	2013	2014	
UKUPAN INDEKS POTROŠAČKIH CIJENA	93,9	97,8	100,0	99,3	TOTAL CONSUMER PRICE INDEX
Hrana i bezalkoholna pića	92,4	96,2	100,0	98,6	<i>Food and non-alcoholic beverages</i>
Alkoholna pića i duvan	82,1	95,5	100,0	103,8	<i>Alcoholic beverages and tobacco</i>
Odjeća i obuća	98,1	98,1	100,0	99,5	<i>Clothing and footwear</i>
Stanovanje, voda, struja, gas i dr. goriva	88,1	96,7	100,0	100,1	<i>Housing, water, electricity, gas and other fuels</i>
Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	101,8	101,6	100,0	98,9	<i>Furnishing, household equipment and routine household maintenance</i>
Zdravlje	95,1	98,2	100,0	102,3	<i>Health</i>
Prevoz	99,2	101,8	100,0	99,1	<i>Transport</i>
Komunikacije	96,7	98,9	100,0	96,2	<i>Communications</i>
Rekreacija i kultura	97,9	100,0	100,0	97,4	<i>Recreation and culture</i>
Obrazovanje	100,0	99,9	100,0	100,0	<i>Education</i>
Restorani i hoteli	97,3	100,8	100,0	100,6	<i>Restaurants and Hotels</i>
Ostali proizvodi i usluge	98,7	98,4	100,0	100,4	<i>Miscellaneous goods and services</i>

10 – 2. INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA
PO GRUPAMA PROIZVODACONSUMER PRICE INDICES
BY GROUP OF PRODUCTS

2013 = 100

	2011	2012	2013	2014	
Hljeb i žitarice	101,7	101,0	100,0	98,1	<i>Bread and cereals</i>
Meso	98,8	98,8	100,0	100,3	<i>Meat</i>
Riba	93,3	98,0	100,0	101,2	<i>Fish</i>
Mlijeko, sir i jaja	98,4	100,5	100,0	98,1	<i>Milk, cheese and eggs</i>
Ulja i masti	93,8	96,3	100,0	80,8	<i>Oils and fats</i>
Voće	77,8	90,1	100,0	102,5	<i>Fruit</i>
Povrće	70,6	79,8	100,0	100,2	<i>Vegetables</i>
Šećer, džem, med, čokolada i konditorski proizvodi	97,0	99,7	100,0	96,6	<i>Sugar, jam, honey, chocolate and confectionery</i>
Ostali prehrambeni proizvodi	95,5	98,6	100,0	100,3	<i>Food products n.e.c.</i>
Bezalkoholna pića	91,7	97,3	100,0	98,1	<i>Non-alcoholic beverages</i>
Alkoholna pića	92,6	96,7	100,0	102,4	<i>Alcoholic beverages</i>
Duvan	76,1	95,0	100,0	104,5	<i>Tobacco</i>
Materijal za odjeću	103,4	104,7	100,0	100,0	<i>Clothing materials</i>
Odjeća	94,5	96,1	100,0	97,7	<i>Garments</i>
Ostali odjevni artikli i dodaci odjeći	104,4	105,0	100,0	103,2	<i>Other articles of clothing and clothing accessories</i>
Šivenje, popravka i iznajmljivanje odjeće	99,6	100,0	100,0	101,1	<i>Cleaning, repair and hire of cloth.</i>
Obuća, uključujući popravku i iznajmljivanje obuće	103,3	101,0	100,0	101,8	<i>Shoes and other footwear, repair and hire of footwear</i>
Stvarne rente	100,1	99,5	100,0	103,1	<i>Actual rentals</i>
Održavanje i popravka stanova	101,7	99,4	100,0	100,2	<i>Maint. and repair of the dwelling</i>
Snabdijevanje vodom i druge usluge vezane za stan	84,6	100,0	100,0	100,0	<i>Water supply and miscellaneous services relating to the dwelling</i>
Električna energija, gas i ostala goriva	86,7	95,7	100,0	99,7	<i>Electricity, gas, and other fuels</i>
Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	109,4	106,6	100,0	98,6	<i>Furniture and furnishings, carpets and other floor coverings</i>
Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	98,3	108,8	100,0	88,0	<i>Household textiles</i>
Aparati za domaćinstvo	100,0	100,2	100,0	98,4	<i>Household appliances</i>
Staklarija, pribor za jelo i kućne potrepštine	100,6	101,3	100,0	97,7	<i>Glassware, tableware and household utensils</i>
Alati i razne potrepštine za kuću i vrt	96,8	99,6	100,0	99,1	<i>Tools and equipment for house and garden</i>
Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	99,6	98,4	100,0	101,3	<i>Goods and services for routine household maintenance</i>
Zdravlje	95,1	98,2	100,0	102,3	<i>Health</i>
Kupovina vozila	99,3	99,3	100,0	100,8	<i>Purchase of vehicles</i>
Troškovi korišćenja i održavanja vozila	99,3	102,5	100,0	98,0	<i>Operation of personal transp. equip.</i>
Transportne usluge	98,7	100,9	100,0	101,8	<i>Transport services</i>
Komunikacije	96,7	98,9	100,0	96,2	<i>Communications</i>
Rekreacija i kultura	97,9	100,0	100,0	97,4	<i>Recreation and culture</i>
Obrazovanje	100,0	99,9	100,0	100,0	<i>Education</i>
Hoteli i restorani	97,3	100,8	100,0	100,6	<i>Restaurants and hotels</i>
Ostali proizvodi i usluge	98,7	98,4	100,0	100,4	<i>Miscellaneous goods and services</i>

10 – 3. INDEKSI CIJENA PROIZVOĐAČA
INDUSTRIJSKIH PROIZVODAPRODUCERS PRICE INDICES
FOR INDUSTRIAL PRODUCTS

2013=100

	2011	2012	2013	2014	
UKUPNO	96,6	98,4	100,0	100,1	TOTAL
Vađenje ruda i kamena	99,4	97,4	100,0	104,3	<i>Mining and quarrying</i>
Prerađivačka industrija	100,5	101,2	100,0	99,6	<i>Manufacturing</i>
Snabdijevanje el. enrgijom, gasom i parom	86,2	91,6	100,0	100,3	<i>Electricity, gas and water supply</i>
Vađenje ruda i kamena	99,4	97,4	100,0	104,3	<i>Mining and quarrying</i>
Vađenje uglja	99,0	99,2	100,0	99,1	<i>Mining of coal</i>
Vađenje ruda metala	99,5	95,1	100,0	110,0	<i>Mining of metal ores</i>
Ostalo rudarstvo	101,1	101,1	100,0	99,6	<i>Other mining and quarrying</i>
Prerađivačka industrija	100,5	101,2	100,0	99,6	<i>Manufacturing</i>
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	97,6	99,5	100,0	99,5	<i>Manufacture of food products</i>
Proizvodnja pića	102,3	106,0	100,0	99,5	<i>Manufacture of beverages</i>
Proizvodnja duvanskih proizvoda	132,1	152,9	100,0	75,2	<i>Manufacture of tobacco products</i>
Proizvodnja odjevnih predmeta	98,1	98,5	100,0	100,3	<i>Manufacture of wearing apparel</i>
Proizvodnja kože i predmeta od kože	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Manufacture of leather and leather products</i>
Proizvodi od drveta, plute i slično	99,1	100,2	100,0	99,0	<i>Manufacture of wood products, cork and similar</i>
Proizvodnja papira i proizvoda od papira	97,0	99,1	100,0	100,0	<i>Manufacture of paper and paper products</i>
Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Printing and reproduction of audio and video</i>
Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	101,2	100,0	100,0	100,0	<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>
Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizv. i preparata	75,0	81,7	100,0	103,1	<i>Manufacture of basic pharmaceutical products and preparations</i>
Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	100,0	100,0	100,0	102,9	<i>Manufacture of rubber and plastic products</i>
Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	96,6	99,6	100,0	97,0	<i>Manufacture of other non-metal minerals</i>
Proizvodnja osnovnih metala	103,4	101,6	100,0	100,6	<i>Manufacture of basic metals</i>
Proizv. metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja	92,6	99,7	100,0	99,9	<i>Manufacture of metal products except machinery</i>
Proizv. mašina i opreme na drugom mjestu nepromenuta	100,0	100,0	100,0	100,0	<i>Manufacture of other machinery and equipment</i>
Proizvodnja namještaja	100,2	100,0	100,0	100,2	<i>Manufacture of furniture</i>
Snabdijevanje el.ektričnom energijom, gasom i parom	86,2	91,6	100,0	100,3	<i>Electricity, gas and water supply</i>
<i>Snabdijevanje el.ektričnom energijom, gasom i parom</i>	86,2	91,6	100,0	100,3	<i>Electricity, gas and hot water supply</i>